

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการส่งเสริมความรู้คำศัพท์ ความคงทนในการจำคำศัพท์ และความสามารถในการใช้คำศัพท์ในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สมุดจดคำศัพท์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. รูปแบบการวิจัย การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษอ่านเขียน (อ 025) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 34 คน

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนคำศัพท์และสมุดจดคำศัพท์ เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการสอน

2.2 ศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2539 คำอธิบายรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน เขียน (อ 025) และหนังสือแบบเรียนประกอบ เพื่อเป็นแนวทางในการทำแผนการสอนและการเลือกเนื้อหาที่สอน

2.3 ศึกษาหลักและวิธีการสร้างแบบทดสอบความรู้คำศัพท์ และแนวการตรวจงานเขียน อนุเจตจากเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดความรู้คำศัพท์ และการเขียนอนุเจต เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการสอนคำศัพท์โดยใช้กิจกรรมสมุดคำศัพท์ การสร้างแผนการสอนมีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ จุดหมายรายวิชา ภาษาอังกฤษอ่าน เขียน อ 025

3.1.2 คัดเลือกบทอ่านจากหนังสือ และแบบเรียนดังต่อไปนี้ Nation Junior Magazine, Weaving It Together, Active English for Thailand 4 for Mathayom Suksa 4, Vocabulary book 1

3.1.3 เขียนแผนการสอน จำนวน 5 แผน แผนละ 3 คาบ 4 แผน และแผนละ 4 คาบ จำนวน 1 แผน คาบละ 50 นาที ในแต่ละแผนจะจัดกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่ใช้ในกิจกรรม สมุดจดคำศัพท์ ดังต่อไปนี้

กลวิธีที่ 1 การใช้พจนานุกรม พจนานุกรมเป็นแหล่งความรู้ที่ดีที่ผู้เรียนสามารถค้นคว้าด้วยตนเองเมื่อศึกษานอกห้องเรียน และสามารถที่จะใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียนได้

กลวิธีที่ 2 การหาส่วนประกอบของคำ การสอนคำศัพท์โดยการแยกวิเคราะห์ส่วนต่างๆของคำ ได้แก่ อุปสรรค รากศัพท์ ปัจจัย สามารถช่วยให้นักเรียนเดาความหมายคำศัพท์และจำความหมายคำศัพท์นั้นๆ และยังสามารถใช้หลักการวิเคราะห์คำนี้กับคำอื่นๆอีกได้การที่จะสอนคำศัพท์ที่มีคำอุปสรรค รากศัพท์ และคำปัจจัยนั้น

กลวิธีที่ 3 การปรากฏรวมของคำศัพท์ เมื่อผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเรื่องความหมายของคำแล้ว ผู้เรียนจะให้ความสนใจกับคำที่เกิดร่วมกับคำศัพท์และรูปแบบการปรากฏของคำศัพท์นั้น

กลวิธีที่ 4 ผังขอบข่ายความหมาย การแสดงขอบข่ายความหมายคำศัพท์จะเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์ใหม่ กับคำที่นักเรียนรู้อยู่แล้ว เป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่และความรู้เก่าเข้าด้วยกัน

กลวิธีที่ 5 การเชื่อมโยงคำศัพท์กับภาพและเสียง เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้ดี ผู้เรียนนึกคำในภาษาที่หนึ่งที่มีเสียงใกล้เคียงหรือเหมือนกับเสียงคำศัพท์ในภาษาที่สองและนึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์กับภาพ

สำหรับขั้นตอนในการเรียนการสอนนั้น กิจกรรมการเรียนรู้คำศัพท์ในแต่ละกลวิธีมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนทบทวนกลยุทธ์การเรียนรู้คำศัพท์เดิม หรือทบทวนคำศัพท์ที่ผู้เรียนจดบันทึกไว้ในสมุดคำศัพท์
2. ผู้สอนแจกบทอ่านและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจใคร่รู้ในเรื่องที่จะอ่าน
3. ผู้สอนเตรียมผู้เรียนเพื่อให้มีความพร้อมในการรับสารจากบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เข้าใจสารนั้นได้ง่ายขึ้น โดยเตรียมผู้เรียนล่วงหน้าให้มีความรู้พอควรเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน และเตรียมผู้เรียนให้รู้ความหมายคำศัพท์
4. ผู้เรียนอ่าน และตอบคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน
5. ผู้สอนแนะนำกลยุทธ์การเรียนรู้คำศัพท์แบบใหม่
6. ผู้เรียนฝึกการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้คำศัพท์ และบันทึกข้อมูลคำศัพท์ลงในบัตรคำผู้เรียนเขียนอนุเฉทโดยใช้คำศัพท์ที่ได้เรียนมา

3.1.4 นำแผนการสอนทั้งหมดไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน (ดังรายนามในภาคผนวก ก) ซึ่งมีประสบการณ์ทางการสอนภาษาอังกฤษ มีความสนใจในเรื่องการสอนคำศัพท์และการเขียนภาษาอังกฤษ พิจารณาตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องอีกครั้ง โดยให้มีการปรับปรุงในเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนและภาษา

3.1.5 นำเอาแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 1 แผนไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ และทดสอบเวลาที่เหมาะสมกับแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมที่จะใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความรู้คำศัพท์, แบบทดสอบการเขียน และแบบทดสอบความคงทนในการจำ

3.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้คำศัพท์ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

3.2.1.1 ศึกษาโครงความรู้คำศัพท์ 8 ประการ (Word Knowledge Framework) ของ Nation (1990, pp.31) และศึกษาประเภทของแบบทดสอบที่ใช้ในการวัดความรู้คำศัพท์ของ Schmitt (1995, pp.86-94)

3.2.1.2 เขียนแบบทดสอบความรู้คำศัพท์ จำนวน 45 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อสอบแบบเลือกคำมาเติมในช่องว่าง (Fill-in-the-blank Test) จำนวน 20 ข้อ เป็นการวัดความรู้คำศัพท์ในเรื่องรากศัพท์ และส่วนประกอบของคำ โครงสร้างไวยากรณ์ คำที่มักปรากฏร่วมกับคำศัพท์ และความหมายพื้นฐาน

ตอนที่ 2 การสัมพันธ์ความหมายคำศัพท์ (Word Associates Test) จำนวน 10 ข้อ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ เป็นการวัดความรู้คำศัพท์เกี่ยวกับคำที่มักจะปรากฏร่วมกับคำศัพท์ ความหมายพื้นฐาน และขอบข่ายความสัมพันธ์ความหมายของคำศัพท์

ตอนที่ 3 การเลือกคำในกลุ่มคำที่มีความหมายเหมือนกันแต่ประเภทของคำต่างกันมาเติมในช่องว่าง (Word-Family Test) จำนวน 15 ข้อ เป็นข้อสอบแบบการวัดความรู้ด้านการเขียนและการสะกดคำ ชนิดของคำศัพท์ รากศัพท์ และส่วนประกอบของคำ และ คำที่มักจะปรากฏร่วมกับคำศัพท์

3.2.1.3 นำแบบทดสอบไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของการใช้ภาษา การสร้างคำถาม และตัวเลือก

3.2.1.4 นำแบบทดสอบที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชาฯ จังหวัดลำพูน จำนวน 50 คน

3.2.1.5 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาตรวจและวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 8.663

3.2.1.6 นำแบบทดสอบไปสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

3.2.2 แบบทดสอบความคงทนในการจำ เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบวัดความรู้คำศัพท์ แต่นำมาจัดเรียงข้อใหม่

3.2.3 แบบทดสอบการเขียนอนุเจตเชิงบอกเล่า เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยกำหนดเรื่องที่เขียน และคำศัพท์ที่นักเรียนจะต้องนำไปใช้ในงานเขียนอนุเจตด้วย การสร้างแบบทดสอบการเขียน

3.2.2.1 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบการเขียนอนุเจต

3.2.2.2 เขียนแบบทดสอบ โดยกำหนดเรื่องที่เขียน และคำศัพท์ที่นักเรียนจะต้องนำไปใช้ในงานเขียนอนุเจต

3.2.2.3 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.2.2.4 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนงานเขียนใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

คำศัพท์	8	คะแนน
เนื้อหา	4	คะแนน
การเรียบเรียงความคิด	4	คะแนน
กลไวยาษา	4	คะแนน
รวม	20	คะแนน

โดยมีรายละเอียดตามแบบประเมินหน้า 45-47

4. รูปแบบการวิจัย ดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ทดสอบเฉพาะหลังการทดลอง (The One Shot Case Study) (อุเทน ปัญโญ, 2541, หน้า 35)

ตาราง 5 แสดงรูปแบบการวิจัย

X	O1	O2	O3
X	หมายถึง	การใช้กิจกรรมสมุดคำศัพท์	
O1	หมายถึง	การสอบความรู้คำศัพท์	
O2	หมายถึง	การวัดความสามารถในการเขียนอนุเจตเชิงบอกเล่า	
O3	หมายถึง	การทดสอบความคงทนในการจำ หลังจากเสร็จสิ้นการสอนไปแล้ว 14 วัน	

การดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการสอนกลุ่มเป้าหมายด้วยกิจกรรมสมุดจดคำศัพท์
 - 1.1 แนะนำสมุดจดคำศัพท์ และสอนกลวิธีที่ 1 การใช้พจนานุกรม
 - 1.2 สอนกลวิธีที่ 2 การหาส่วนประกอบของคำ และองค์ประกอบของอนุเจต
 - 1.3 สอนกลวิธีที่ 3 การปรากฏร่วมของคำศัพท์ และเขียนอนุเจตสั้นๆ
 - 1.4 สอนกลวิธีที่ 4 ผังขอบข่ายความหมาย และเขียนอนุเจตเกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีต
 - 1.5 สอนกลวิธีที่ 5 การเชื่อมโยงคำศัพท์กับภาพและเสียง และเขียนอนุเจตเกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีต
2. ทำการทดสอบความรู้คำศัพท์ด้วยแบบวัดความรู้คำศัพท์ เพื่อตรวจสอบความรู้คำศัพท์ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมสมุดจดคำศัพท์
3. ทดสอบการนำคำศัพท์ที่เรียนมาใช้ในงานเขียนอนุเจตเชิงบอกเล่า การตรวจให้คะแนนงานเขียนอนุเจตของนักเรียน ใช้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านตรวจวิเคราะห์
4. ทดสอบความคงทนในการเรียนคำศัพท์หลังจากที่สอบครั้งแรก และทิ้งช่วงเวลา 14 วัน ด้วยแบบทดสอบความรู้คำศัพท์ชุดเดิมที่จัดเรียงลำดับข้อใหม่

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 ตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษาและด้านเนื้อหา โดยพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ
 - 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความรู้คำศัพท์โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha)
2. การวิเคราะห์เพื่อการวิจัย
 - 2.1 ศึกษาคะแนนความรู้คำศัพท์ของนักเรียนที่เรียนโดยกิจกรรมสมุดคำศัพท์หลังสิ้นสุดการเรียนการสอน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 - 2.2 ศึกษาคะแนนความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนที่เรียนโดยกิจกรรมสมุดคำศัพท์ หลังการสอนสิ้นสุดไปแล้ว 14 วัน และทำการเปรียบเทียบกับคะแนนความรู้คำศัพท์หลังสิ้นสุดการเรียนการสอน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.3 ศึกษาคะแนนการใช้คำศัพท์ของนักเรียนที่เรียนโดยกิจกรรมสมุดคำศัพท์ ในงานเขียนอนุเขตเชิงบอกเล่า โดยการหาคำร้อยละ และค่าเฉลี่ย